

- 1 (שזה היה בשביל) "וידבר" וכדומה), על כן צריך לומר, שזה בא בהמשך לפסוקים שלפני-זה¹³: לפני
 2 זה (בסוף פרשת לך-לך¹⁴) נאמר "בעצם היום הזה נימול אברהם", שמזה מובן שאברהם היה אז חולה,
 3 ולכן "וירא אליו הוי" - "לבקר את החולה". אבל היכן מוכרח בפסוק שזה היה ב"יום שלישי למילתו"?
 4 (ב) יתירה מזה יש להקשות: למה הקב"ה לא הגיע מיד לבקר את אברהם בחליו? מצות ביקור חולים
 5 - שנלמדת מזה שהקב"ה בא לבקר את אברהם בחליו¹⁵ - היא מהיום הראשון¹⁶, ואם-כן למה המתין
 6 הקב"ה בביקור חולים עד היום השלישי?
 7 (ג) מה היא ההוראה מ"יום שלישי למילתו היה" - בעבודתנו?
 8 ד. מאמר המוסגר:
 9 בעצם הענין שהקב"ה בא "לבקר את החולה" - אינו מובן: מצות ביקור חולים למדים מהפסוק¹⁷
 10 "אחרי ה' אלקיכם תלכו"¹⁵, או מהפסוק¹⁸ "והודעת להם את הדרך ילכו"¹⁹, והרי ב' הפסוקים נאמרו
 11 לאחרי מתן-תורה²⁰, ואם-כן מהו ענין ביקור חולים קודם מתן-תורה²¹?
 12 קושיא זו היא גם בנוגע למצות כיבוד אב שקיים אברהם אבינו²² (שדובר בשבת הקודמת²³): הרי
 13 על כיבוד אב נצטוו רק לאחרי זה, ואם-כן, איזו טענה יכולה להיות על אברהם אבינו ש"לא קיים אברם
 14 את כבוד אביו"?
 15 בנוגע לביקור חולים אפשר לתרץ, שיתכן שהמצוה היתה גם אצל בני נח, כדברי הגמרא²⁴, שכמה
 16 ענינים של "קום עשה" נצטוו בהם גם בני נח, אף שאינם נכללים בשבע מצוות, כי בשבע מצוות נכללים
 17 רק ענינים של "שב ואל תעשה"; אבל בנוגע לכיבוד אב - אי אפשר לתרץ כן, שהרי על כיבוד אב נצטוו
 18 במרה²⁵, ואם גם בני נח היו מצווים על זה, לא היה צורך בציווי במרה²⁶.
 19 עוד יש לתרץ בנוגע לביקור חולים:
 20 ביקור חולים (וכן הכנסת אורחים, ניהום אבליים וכו') נכללים במצות גמילות חסדים (ואף-על-פי
 21 שלאחרי מתן-תורה הן מצוות נפרדות²⁷, הנה כפי שהיו קודם מתן-תורה, היו כלולות בגמילות חסדים).
 22 וכיון שגמילות חסדים היה גם אצל אברהם - ואדרבא, זה היה עיקר ענינו - במילא היה אצלו גם ביקור
 23 חולים (והכנסת אורחים).
 24 ועל-פי-זה יובן המשך הפסוק²⁸ "וישא עיניו וירא גו" לפסוק "וירא אליו הוי" (שהשייכות היא לא
 25 רק לסיום הפסוק: "כחום היום" (כדפירש רש"י), אלא גם לתחילת הפסוק) - כי ביקור חולים והכנסת
 26 אורחים הם ענין אחד, ששניהם נכללים בגמילות חסדים, ורצה הקב"ה להחליף הכנסת אורחים בביקור
 27 חולים.
 28 - ואף-על-פי שביקור חולים היה מהקב"ה, והכנסת אורחים היתה צריכה להיות מאברהם אבינו, הרי
 29 זה כולא חד: על-ידי קיום מצות הכנסת אורחים - מצוה מלשון צוותא וחיבור²⁹ - מתחבר אברהם ופועל

23 שיחת ש"פ לך לך סט"ז ואילך (תורת מנחם -
 התועודיות חמ"א ע' 226 ואילך).
 24 סנהדרין נח, סע"ב.
 25 שם נו, ב.
 26 התירוצן על זה - ראה שיחת ש"פ וישלח סי"ח (תורת
 מנחם - התועודיות חמ"א ס"ע 343 ואילך).
 27 (רמב"ם סדר תפלות בתחלתו): "קורין משנה זו אלו
 דברים כו' וגמ"ח כו' ובקו"ח כו' והכנסת אורחים". וראה שבת
 קכז, סע"א. שו"ת רש"ל סס"ד. - ולהעיר מרמב"ם הל' אבל
 רפי"ד.
 28 שם, ב.
 29 ראה לקו"ת בחוקתי מה, ג. מז, ב. ובכ"מ.

13 ראה במפרשי רש"י במקומו. מהרש"א ב"מ שם. פרישה
 יו"ד ששל"ה סק"א.
 14 יז, כו.
 15 סוטה יד, א.
 16 כדלהלן ס"ה.
 17 פ' ראה יג, ה.
 18 יתרו יח, כ.
 19 ב"מ ל, ב. תיב"ע שם.
 20 רש"י שם, יג.
 21 ראה תו"א (לד, ד): "קדשנו במצותיו במצותיו דייקא כו'
 וקדשנו שבאתדל"ת בעשיית האדם מצות ה' גורם כו'". ושם (סח,
 א): "וישמור כו' מצותיו כו' הקב"ה מבקר חולים".
 22 רש"י ס"פ נח.